

REHTORIN BLOGI 18.5.2021

Digitalisaation johtaminen korkeakoulussa

TEKSTI | Jouni Koski

Digitalisaatio on samaan aikaan valtava mahdollisuus ja yhä merkittävämpi muutostekijä kaikessa. Sitä se on myös korkeakouluissa. Digitalisoituminen koskee niin kaikkia korkeakoulun tehtäviä kuin myös hallintoa ja palveluja, mikä merkitsee muutoksia kaikessa. Korkeakoulun tehtävistä koulutus saa usein suurimman huomion, sillä sen vaikutukset ovat kaikista laajimmat. Vaikka parin vuosikymmenen aikana verkko-opetuksesta on tullut jo vakiintunut osa koulutusta, on kehittyvän teknologian ansiosta digitalisoituminen vain vauhdittumassa, sillä uudistuvalla koulutuksella on kysyntää. Koulutus on samaan aikaan yhä monimuotoisempaa, joustavampaa ja saavutettavampaa. Merkittävä vaikutuksensa on myös kansainvälisellä Covid-19 –pandemialla, joka vain kiihdyttää kehitystä 2020-luvulla.

Vaikka toki pieniä askelia digitalisaatiossa on korkeakouluissa otettu jo kauan, ei digitalisaatiota ole kokonaisvaltaisesti johdettu korkeakouluissa kuin viime vuosikymmeneltä lähtien. Digitalisaatiokehitys oli pitkään pistemäistä perustuen suureen määrään erilaisia pilotteja, joita ei välttämättä tunnettu laajasti korkeakouluyhteisön sisällä. Edelläkävijät

kehittivät uusia ratkaisuja, jotka eivät välttämättä levinneet laajemmin käyttöön. Erityisesti koulutuksessa kehitys oli usein kehittämishaluisten yksilöiden tai tiimien varassa.

Kun digitalisaation johtamistarve tunnistettiin, saattaa olla, että se sisäistettiin myös liian irralliseksi muusta korkeakoulun johtamisesta. Vaikka kehitys oli myönteistä, se jatkui useissa korkeakouluissa edelleen enemmän pistemäisenä kuin kokonaisvaltaisena. Ehkä myös siksi, että on sangen helppoa digitalisoida yksittäisiä ja erillisiä lisäpalveluja, jotka voivat olla merkittäviä käyttäjilleen. Muutos koskettaa silloin vain pienen pientä osaa korkeakoulusta ja se koetaan myönteisenä, kun vaikutukset kohdistuvat vain esim. yhteen asiakasryhmään.

Kun digitalisoituminen on korkeakouluissa edennyt, on korkeakouluissa tyypillisesti koottu yhteisiä palveluita tukemaan kehitystä. Silloinkaan digitalisaatiokehitystä ei välttämättä ole vahvasti johdettu ainakaan korkeakoulutasolla ja kehitys sen osissa on voinut olla vaihtelevaa. Jotta digitalisaatiosta saataisiin paras mahdollinen lisäarvo, on sen johtamista vaikeaa, ellei mahdotonta johtaa irrallaan korkeakoulun muusta johtamisesta. Silloin kaikkien on muutettava toimintamalleja ja muutettava myös rakenteita.

Digitalisaation johtamisessa korkeakoulut tekevät kansainvälisestikin tarkasteltuna ainutlaatuista yhteistyötä. Suomen kaikki ammattikorkeakoulut ja yliopistot ovat nyt yhdessä toteuttamassa [Digivisio 2030 -hanketta](#), jonka myötä suomalaisesta koulutuksesta halutaan globaali edelläkävijä. Digivision neljä keskeistä lupausa ovat: 1. Oppijalle OmaData, 2. Oppijan hyöty kehittämisen keskiössä, 3. Korkeakouluista tiedolla johdettuja avoimia yhteisöjä ja 4. Data yksilön ja yhteiskunnan käyttöön. Tämä tarkoittaa käytännössä mm. seuraavaa:

- Oppijalla on yksi kansallinen identiteetti ja kaikessa koulutuksessa yhteinen tunnistautumispalvelu.
- Oppija voi hyödyntää korkeakoulujen avointa e-opintotarjontaa tarpeensa mukaan.
- Kansallinen ”minun tietoni”-portaali on tuo tiedon oppijan kaiken tiedon elinikäisesti hänen käyttöönsä. Tieto luo pohjan ohjaukselle, neuvonnalle, osaamisen tunnistamiselle ja halutessa myös työnhaulle.
- Yhteiset tietoaaltat ovat käytössä. Datamallit on sovittu ja tieto on yksityisen, julkisen ja ulkomaisen toimijan hyödynnettävissä.

Korkeakoulujen digitalisaatiossa nähdään 2020-luvulla merkittävä kehitys, kun digitalisaation kokonaisvaltainen johtamistarve on korkeakouluissa tunnistettu. Digivisio 2030 -hankkeen myötä digitalisaatiokehitys suomalaisissa korkeakouluissa lisäksi integroidaan kansallisesti toisiinsa, jolloin siitä saadaan vielä parempi hyöty korkeakoulutoiminnan kehittämiseen ja lisätään koko korkeakoulusektorin palvelukykyä ja yhteistyöpotentiaalia yhteiskunnan ja kansalaisten parhaaksi.

Huolimatta paikkasidonnaisuuden vähentymisestä alueellisuus on ammatillisessa korkeakoulutuksessa yhä merkityksellistä. Se on sitä myös tulevaisuudessa. Alueellisuus, alueen ja korkeakoulun tarpeet sekä niiden yhdistäminen edellyttävät kuitenkin sen tietoista johtamista korkeakoulussa. Tyypillisesti korkeakoulut ovat strategioissaan yhä useammin

selkeästi määrittäneet tutkintojen erilaiset tarjonta- ja suoritusvaihtoehdot, joiden määrää ja suhdetta toisiinsa ohjataan aktiivisesti.

Lähteet:

- Digivisio 2030. Korkeakoulujen yhteinen digivisio 2030 -Suomesta joustavan opiskelun mallimaa. <https://digivisio2030.fi/>

URN <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021041210121>

Jouni Koski

jouni.koski(at)laurea.fi

Laurea-ammattikorkeakoulun rehtori ja toimitusjohtaja

digitalisaatio

digivisio

Johtaminen

